

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

818. Intra quod tempus capi debeat possessio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

n. 22. per quosvis Episcopos in limine ingressus ad suas Ecclesias; sed & contra unum aliquem in particulari, de cuius tituli defectu p[re]s Episcopus probabiliter suspicatur, Lott. n. 16. Sive prætendatur defectus, quòd talis nunquam habuerit titulum; sive titulus, quem semel habuit, fuit redactus ad non titulum, ut in casu depositionis, cuius hæc est præcipua vis, ut incumbens post illam possessioni dicatur intrusus. Lott. n. 17. citans Innoc. in c. qualiter & quando de accusat. n. 10. Felin. ibid. n. 3. Abb. in c. eum, qui de preb. in 6. Gigas in Epitom. de intruso, nu. 5. &c. vel in casu cuiuscunque alterius sententiæ privationis vel cessationis tituli, quæ in iudicatum transferit. Lott. n. 18. citans Felin. in c. in nostra de rescript. nu. 13. Ferret conf. 12. n. 11. & n. 19. Subdens juxta Lap. & Abb. in cit. c. eum, qui, in hoc casu, quo per sententiam titulus redactus est ad non titulum, inexcusabilem prorsus esse intrusionem, ex quovis prætextu ignorantia, aut conniventia, seu tolerantia. Neque his obstant dicta in responsione prima; quia qui possessioni rei, quæ sine titulo nequit obtineri, incumbit, non tam dicitur possessor, quàm occupator: & propterea actus Superioris hoc casu intenditur contra talem, non tanquam possessorem, sed contra occupatorem de facto, Lott. n. 22. Limitat nihilominus responsionem Paris. l. 11. q. 1. n. 38. quòd Episcopus aliùve Superior non possit possessorem cogere ad ostendendum, & publicandum titulum, neque etiam de eo cognoscere, ubi Superior constituit se adversarium illius. citat pro hoc Gl. communiter receptam in c. conquerente, de rescript. spoliat. & ibid. Abb. Franc. &c. Felin. in c. licet Heli. num. 9. &c. Eandem limitationem adhibet Lott. l. 2. q. 46. n. 42. Ubi quòd, si Ordinarius aut patronus faciat se partem, non potest cogi beneficiatus, etiam prætextu simplicis inquisitionis, ut titulum suum exhibeat. Tum autem Ordinarius constituit se partem, si injustè procedat; vel etiam justè, sed judicialiter coram Superiore, Lott. ibid. n. 43. & Jo. de Anan, in c. licet Heli. n. 33.

5. Et de injustitia satis liqueret, eo ipso quòd possessio non esset recens, veluti si fuisset saltem per triennium in ea quis toleratus; etsi enim secus sit in profanis, in beneficalibus tamen id valet propter præsumptionem, quæ est pro Episcopo, qui, cum tenetur quolibet anno visitare Ecclesias suæ diocesis, & inquirere de titulis beneficiorum, præsumitur, eum non permisurum possidere, nisi habuisset canonicum titulum, etiamsi appareat de titulo invalido; quia adhuc præsumitur supervenisse dispensatio, Lott. n. 44. sed neque productio tituli, ad quam per Ordinarium inquirentem, aut ad instantiam patroni aut parochiani compulsus fuit beneficiatus, ex hoc capite suffragari potest impetranti. Lott. cit. q. 46. n. 40. quia hæc ficta possessio resultat ex tali productione, non nocet in diverso iudicio; dum ea indago potius pertinet ad extrajudicalem inquisitionem ex officio, quàm ad iudicium aliquod formale. Lott. n. 42.

6. Respondeo ad tertium primò: dum itaque lex possessionem illam dictâ ratione qualificar in radice illius, exigendo nimirum titulum pro ea astruenda, non sufficit ostendi incumbentiam de facto. Lott. l. 3. q. 24. n. 23.

7. Secundò: dum autem Superior interrogat de titulo, non satisfacit ei ex taciturnitate, quia hæc potius habet vim negationis alicujus tituli vel ex simplici allegatione possessionis, aut ex identica

responsione: *posideo, quia possideo*. Lott. num. 29. sed preferendus est titulus ipse, qui præcedentem vacationem consumere potuerit. Lott. n. 30. Dum autem præcedens vacatio non poterit consumi per titulum alium, quàm Apostolicum, seu obtentum à Papa, eò quòd v. g. beneficium sit reservatum, vel is, qui possessioni incumbit, esset simoniacus, veluti si consensisset pensioni, nisi à Papa obtinuisset titulum, in hoc casu, exhibendæ sunt literæ Apostolicæ; nec facile admitteretur excusatio amissionis earum, propter facilem aditum ad regestâ Apostolicâ. Lott. num. 31. si verò titulus consumens vacationem haberi potuerit ab inferiore à Papa, sufficet pro titulo justificare consensum istius inferioris; sive sit alius ab inquirente in titulum, sive ipse inquirens, aut ejus prædecessor; cum in inferioribus collatoribus non exigantur literæ, ut Bellam. in c. illud. n. 22. de præsumpt. adeò, ut ab illis occultè potuerit conferri beneficium. Lott. n. 32. & 33. De ceterò in causa possessionis recuperandæ, spoliatum teneri probare titulum suæ possessionis, esse communem, ait Paris. l. 10. q. 4. n. 30. citans Card. Paris. conf. 12. n. 2. vol. 4. & plures alios.

Questio 817. Cujus sit mittere in corporalem beneficiorum possessionem collatarios, seu institutos?

Respondeo; id olim spectasse ad Archidiaconos. c. cum ad hac. de off. Archid. Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 24. n. 32. Covar. l. 3. var. c. 16. num. 7. ubi etiam, quòd quamvis in c. licet Episcopus. de preb. in 6. Responsum sit, ad Episcopum pertinere mittere in possessionem beneficiorum, illud tamen intelligendum, non de ipsâ missione in possessionem corporalem, sed de sententia aut decreto, quo Episcopus pronunciat institutum in possessionem mittendum esse. Hodiedum tamen ex consuetudine, vel etiam, ut aliqui volunt, de jure, nimirum citati c. licet Episcopus. id est Episcoporum, Vicariorum, & aliorum Ordinariorum. Paris. de resign. l. 10. q. 6. n. 33. citans Covar. ubi ante.

Questio 818. Intra quod tempus debeat capi possessio.

Responderet Tond. loco paulò post citando num. 17. in fine, juxta juris communis dispositionem nullum capiendæ possessionis tempus statutum esse. citat pro hoc Boët. decis. 312. num. 1. Paris. etiam loquens in specie de resignatario. quòd etsi quidam teneant, resignatario non præscribi tempus ad possessionem capiendam; hodieum tamen sit verius, quòd resignatarius debeat capere possessionem beneficii resignati, & publicare intra tempus statutum per constitutionem Pii V. & Greg. XIII. de publicandis; statuit autem Gregor. XIII. in sua constitutione de beneficiis in manibus Ordinariorum & collatorum, etiam Cardinalium, etiam indultum & facultatem ad hoc ab Apostolicâ Sede habentium, ac Legatorum, etiam de latere, & Legatorum specialium ejusdem Sedis extra Romanam Curiam resignatis, ut, qui sic provisus fuerit de iis intra tres menses à die sibi factæ provisionis illam publicet, & possessionem beneficii capiat (in quo discordat hæc Constitutio à reg. Cancell. & Constitut. Pii V. quibus concedebatur ad hoc tantum unus mensis. Paris. paulò post citand. n. 8.) alioquin iis elapsis nulla sit ejus provisio, & bene-

ficiam vacare censeatur eo ipso &c. & sic unum sine alio, hoc est, nec publicatio sine possessione capta, intra dictum tempus, nec capta possessio sine publicatione sufficit; Parisi, l. 11. q. 2. n. 4. *juncto num. 11.* qui etiam *num. 12.* subdit idem procedere in permutatione facta extra Curiam. Porro illi tres menses incipiunt currere, non à die resignationis admittæ, sed à die factæ collationis, Parisi *loc. cit. n. 9.* contra Roffiniac. *de benef. c. 7. n. 7.* De resignatis verò in Curia existentibus citra montes faciendam esse publicationem intra 6. menses, de existentibus verò ultra montes, v. g. in Germania, intra 9. menses vi istius constitutionis Gregor. ait Parisi, *n. 5.* An autem intra idem tempus capi debeat possessio, non dicitur; argui tamen videtur, quòd sic, eo eo, quòd dixerat de resignatis in manibus Ordinariorum. Tradit etiam Tond. *in qq. benef. p. 1. c. 13. n. 9.* in Gallia observari, quòd possessio beneficii resignati, etiam post 6. menses, modò intra triennium, & ante mortem resignantis, & modò nulla fraudis conjectura, vel præsumptio colligi possit, & hinc consultiùs esse, saltem aliquo tempore ante mortem resignantis captam esse possessionem, & hodie ex edicto Ludovici XIII. capiendam esse per duos dies integros ante mortem resignantis, & nisi intra triennium capta fuerit possessio beneficii resignati, beneficium tanquam dimissum, & pro derelicto haberi, nec amplius spectare ad provivum, qui omni suo jure circa illud, tam quòd ad possessorium, quàm petitorium per hanc suam negligentiam excidit, juxta textum & Gl. *in c. 1. de pacif. possess.* Idem apud Tond. tradunt Peleus l. 1. *actio. forens. c. 29.* & ait 40. Boerius *decis. 312. n. 1. & 24.* in genere loquentes de quocunque provivo, etiam per obitum, uti id probatur *ex cit. c. 1. de pacif. possess.*

Quæstio 819. Qualiter probanda sit possessio ejusq. titulus, præcipue, ut spoliatus restituatur?

1. Respondeo primò: probatur possessio per factam traditionem clavium vel bireti. Parisi, l. 10. q. 6. n. 49. citans Covar. l. 3. var. *resol. c. 16. nu. 11.* Menoch. *de retinend. possess. remed. 3. num. 569.* Mascard. *de prob. conclus. 1184.* & plures alios. Item per incisionem lignorum; arboris enim incisio non solet spectare nisi ad dominum. Parisi, *in. 50. & 51.* Et regulariter per ea omnia, quæ ad solum dominum beneficii spectant, Parisi, *num. 52.* citans Card. Parisi, *conf. 99. n. 2.* Mascard. *ubi ante. concl. 1178.*

2. Respondeo secundò: spoliatus beneficio debet imprimis probare se possedisse, dum spoliaretur. Parisi, l. 13. q. 5. n. 86. citans Innoc. *in c. sepe. de restit. spol. num. 2.* Lap. *alleg. 51. nu. 6.* Anchar. *conf. 42. num. 2. & c.* ac dicens esse communem & receptam DD. eò quòd spoliatus beneficio non dicatur nisi ille, qui illud semel possedit; cum privatio supponat habitum. Parisi, *ibid. n. 87. & seq.* adeòque spoliatum se eo dicere non potest is, qui beneficium possidere non potuit, v. g. laicus. Parisi, *num. 90. & à num. 123.* ubi id ulterius exemplificat in intruso; quia intrusio solet titulum & possessionem annullare. Parisi, *n. 126. & 127.* in eo, qui habeas beneficium curatum, intra annum non est promotus ad presbyterium, *n. 128.* Pro quo citat Cravet. *conf. 104. n. 3.* Rebuff. *de pacif. possess. n. 92.* In simoniaco, qui non venit instituendus; cum privetur ipso jure, & non habeat titulum, *num. 129.* In hæretico, qui non de-

bet restitui, *nu. 131.* cum nec is habeat titulum. In excommunicato, qui non restituitur, *num. 133.* In eo, qui non intelligit idioma loci, ubi habet beneficium curatum, *num. 134.* citans Menoch. *de recuper. possess. remed. 15. n. 441.* In minore, *num. 135.* ut omnes in *c. cum in cunctis. de elect.* In eo, qui habens beneficium curatum petit restitui ad aliud curatum, *num. 136.* juxta DD. omnes in *c. de multa. de prob.* Denique in casibus omnibus, in quibus constaret de notorio defectu proprietatis; in his enim restitutio non est concedenda spoliato beneficio. Parisi, *num. 137.* citans Cravet. *conf. 290. n. 8.* Natam *conf. 474. n. 37. l. 2.* Menoch. *remed. 15. de recuper. poss. n. 438.* Mascard. *de prob. conclus. 1326.* Item in omnibus casibus, in quibus objiceretur alicui, quòd ipso jure privaretur dominio & possessione; nam cum ipso jure sit privatus, non dicitur possidere alicui. Parisi, *num. 138.* citans Abb. *in c. item cum quis. n. 9. & 10. de restit. spol.* Menoch. *loc. cit. n. 330. & c.* Item in iis, qui spoliati sunt beneficiis post resignationem spontaneam, illorum beneficiorum. Parisi, *n. 41.* quod ipsum tamen variè limitat, & intelligendum ait *n. 152.* non nisi de spoliatis post talem resignationem, jam à Superiore acceptatam.

3. Respondeo tertio: quamvis in profanis sufficiat probatio possessionis, utpote in quibus etiam prædò est restituendus; in beneficalibus tamen non sufficit; sed requiritur exactior probatio; cum prohibeatur vitiosus ingressus. Parisi, *loc. cit. num. 95. & seq.* citans Innoc. *in c. constitutus. de filiis presbyterorum.* & Rotam *decis. 20. de restit. spol. in antiq.*

4. Respondeo quarto: licet possessio inferat præsumptum titulum. *c. si à Sede. de prob. in 6.* non tamen ex sola probatione possessionis in beneficio oriatur effectus restitutionis in spolio; cum ad beneficium restitui nequeat carens canonicà institutione, quæ proinde, ex stylo saltem, deducenda est, ex coloratione justì ingressus; Et sic in beneficalibus spoliatus debet possessionis suæ titulum justificare, Parisi, *num. 99.* citans Menoch. *15. remed. recuperand. possess. nu. 458.* Abb. *in c. in literis. num. 15. & 25.* Parisi, *conf. 12. n. 2. vol. 4.* Mascard. *de prob. conclus. 1322. n. 3.* & quamplurimos alios, qui passim dicunt, hanc sententiam communem & vltu receptissimam.

5. Respondeo quinto: non exigitur tamen exacta probatio tituli veri; sed sufficit forma quædam extrinseca sui facie valida, ut inquit Parisi, *n. 102* & sic possessionem pristinam ex aliquo colore justificare. citat pro hoc Menoch. *ubi ante. num. 469.* Imol. *in c. ex parte. de restit. spol.* Butrio *in c. in literis. Gemin. conf. 147. l. 2.* & plures alios. Probatur autem hic color ad effectum restitutionis, super spolio in beneficalibus primò, si fuerit deductum & probatum, spoliatum habuisse beneficium ab eo, qui auctoritatem habebat instituendi. Parisi, *n. 103.* citans Innoc. *in c. in literis. de restit. spol. & c.* Nec requiritur, ut spoliatus ostendar literas. Parisi, *n. 105.* citans Cassad. *decis. 8. n. 1. de restit. spol.* Caputaq. Sarn. & c. Quin & sufficiet, spoliatum probare, habuisse possessionem vel per traditionem clavium. Parisi, *n. 104.* Secundò probatur hic color ex confessione licet obiter facta per spoliantem. Parisi, *n. 107.* citans Butr. & Abb. *in c. literis. Felin. in c. olim. de rescript. n. 11.* Pontan. & c. Tertio probatione possessionis diuturnæ. Parisi, *num. 108.* citans Butr. & Abb. *ubi ante. Roman. conf. 465.* Bellam. *decis.*